

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олександр ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіаграмотність

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: другого (магістерського)
Освітньо-професійної програми: 025.00.02 «Сольний спів»

Київ – 2023

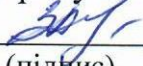
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Проголосовано № <u>0590/23</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« _____ »	20 <u>23</u> р.

Розробник: Левіт Дмитро Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладач: Левіт Дмитро Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 28.08.2023 року № 9

Завідувач кафедри Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

____.____.2023 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Юлія МЕРЕЖКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____.2023 р.

Заступник декана Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
	денна
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>
Курс	<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>2</i>
Обсяг кредитів	<i>4</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>120</i>
Аудиторні	<i>32</i>
Модульний контроль	<i>8</i>
Самостійна робота	<i>80</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – підвищення інтелектуальної і професійної компетентності, виробітку стратегії соціальної адаптації і професійного визначення, формування навичок роботи з медіа, з'єднання теоретичного змісту з питаннями практичної роботи.

Завдання курсу:

- розкриття теоретичних основ медіаграмотності виконавця, арт-менеджера (продюсера);
- знайомство з сучасними вимогами до діяльності сучасних медіа, умовами роботи та аналізу медіаповідомлень, створення медіа послань у сфері арт-індустрії.
- вивчення нормативно-правової основи діяльності сучасних медіа;
- оволодіння морально-етичними основами професійної діяльності фахівця, працюючого у сфері арт-медіа.

Особливістю курсу є логічне продовження освоєння теоретичного матеріалу в процесі практичної діяльності. Значний час приділяється практичному зайняттю із студентами, а також їх самостійній роботі.

Особливістю реалізації цієї програми є те, що вона складається з логічно пов'язаних між собою частин, що включають вивчення теоретичного змісту і питання практичної роботи.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні проблеми і задачі в галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності	
ЗК-2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК-3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК-4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-8	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК-9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК-1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні концепції медіа послань.
СК-3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню інтерпретації.
СК-7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у

тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
----

3. Результати навчання за дисципліною

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-9	Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.
РН-10	Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт							
	Усього	Аудиторні						Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	Семестровий контроль	
1-й семестр								
Змістовий модуль I.								
Тема 1.1. Медіаосвіта як навчальна дисципліна	8							8
Тема 1.2. Основні теорії медіаосвіти. Правові основи функціонування медіа у суспільстві	12	2	2					8
Тема 1.3. Види медіа. Друковані ЗМІ	12	2	2					8
Тема 1.4. Види медіа. Телебачення та радіо	12	2	2					8
Тема 1.5. Види медіа. Фотографія і кінематограф	12	2	2					8
Модульний контроль	4					4		
Разом	60	8	8			4		40
Змістовий модуль II								
Тема 2.1. Види медіа. Інтернет	8							8
Тема 2.2. Маніпуляції та пропаганда	12	2	2					8
Тема 2.3. Фейк як інструмент маніпуляції	12	2	2					8

Тема 2.4. Реклама як інструмент маніпуляції	12	2	2					8
Тема 2.5. Новинна грамотність і фактчекінг	12	2	2					8
Модульний контроль	4					4		
Разом	60	8	8			4		40
Всього	120	16	16			8		80
Підготовка та проходження контрольних заходів	Залік							

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1.1. Медіаосвіта як навчальна дисципліна.

Визначення та сутність поняття «медіаграмотність». Напрацювання західних науковців у сфері медіаосвіти та медіаграмотності. Медіаосвіта та медіаграмотність у світі. Медіаосвіта та медіаграмотність в Україні.

Тема 1.2. . Основні теорії медіаграмотності. Правові основи функціонування медіа у суспільстві.

Правове й етичне регулювання діяльності медіа в Україні. Авторське право та суміжні права в медіапросторі. Еволюція уявлень про інтелектуальну власність. Основні етапи розвитку авторського права та суміжних прав у медіапросторі — форми порушення та механізм захисту. Авторські та суміжні права в Україні.

Тема 1.3. Види медіа. Друковані ЗМІ.

Що таке преса? Газета й інші медіа. Чому варто читати газети? Чому газета необхідна молодій людині? Структура сучасної газети. Газетні жанри. Стандарти подання інформації в газеті. Газети як медіабізнес. Газета в епоху нових медіа.

Тема 1.4. Види медіа. Телебачення та радіо.

Визначення поняття. Регулювання галузі. Українські медіамагнати і монополізація національного телепростору. Маніпулятивне телебачення. Загальна картина програмування сучасного телебачення. Вплив образної мови.

Радіо як мас-медіа. Радіогрупи в Україні. Визначення формату радіо. Класифікація форматів. Музичні й немусичні. 1) Основні музичні формати українського радіофіру: АС/сучасна доросла, CHR/РСХ (радіо сучасних хітів), Oldies/стара добра, MOR/середня, шансон, рок. 2) Інші музичні формати, не представлені в українському радіофірі: Jazz/джаз, Classical/класична, Alternative/альтернативна, Urban/урбан/міська, R & B/ритм-і-блюз/РБ, Country/Folk/кантрі/ фолк, Christian/християнська, Rap/реп тощо.

Тема 1.5. Види медіа. Фотографія і кінематограф.

Кінематограф як вид мистецтва та форма соціальної комунікації. Кіно як екранна культура. Мова кіно. Фільм і реальність. Кіножанр як комунікація між виробником і аудиторією. Аналіз фільму через призму жанру. Кіно й нові технології.

Змістовий модуль II

Тема 2.1. Види медіа. Інтернет.

Інтернет — багатоаспектний медіум. Це означає, що він містить багато різних конфігурацій комунікації. Його різноманітні форми демонструють зв'язок міжособистісної комунікації та масової.

Тема 2.2. Маніпуляції та пропаганда.

Поняття маніпуляції та пропаганди. Маніпуляції та пропаганда в мас-медіа, кінематографі, інтернет. Спіраль мовчання. Наративи. Фрейми.

Тема 2.3. Фейк як інструмент маніпуляції.

Що таке фейк? Інформаційні «вкидання» у соціальних мережах, телеграм-каналах, авторитетних ЗМІ та їх маніпулятивність.

Тема 2.4. Реклама як інструмент маніпуляції.

Рекламне повідомлення як маніпуляцію однією з актуальних потреб індивіда. Реклама не відображає дійсність, вона конструює власну реальність з частин, а рекламований об'єкт — центр такої реальності. Можливості рекламного повідомлення з боку його впливу на соціалізацію суб'єкта та його освітнього потенціалу. Створення цілі без використання маніпулятивних технологій.

Тема 2.5. Новинна грамотність і фактчекінг.

Що таке новини, їх джерела. Критерії перетворення події на новинний привод, Створення новин, професійні стандарти й етичні дилеми. Фактчекінг як інструмент протидії маніпуляції.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий Модуль 1		Змістовий Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			98		98
Максимальна кількість балів 196					
Розрахунок коефіцієнта: -1,96					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1		
1	Записати конспект «Медіаосвіта як навчальна дисципліна»	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
2	Розкрити поняття основних теорій медіаосвіти, правові основи функціонування медіа у суспільстві	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
3	Види медіа. Розкрити поняття «Друковані ЗМІ». Друковані ЗМІ України	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
4	Зробити доклад на тему «Види медіа. Телебачення та радіо України».	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
5	Види медіа. Фотографія і кінематограф»	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).

Змістовий модуль 2

6	Зробити доповідь на тему «Інтернет та його місце у сучасному суспільстві»	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - повна, ґрунтовна відповідь на питання (3 б.).
7	Розкрити поняття маніпуляції та пропаганди. Знайти їх приклади у сучасному кінематографі.	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - повна, ґрунтовна відповідь на питання (3 б.).
8	Знайти приклади фейк повідомлень у друкованих ЗМІ України та проаналізувати їх вплив	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - повна, ґрунтовна відповідь на питання (3 б.).
9	Маніпулятивна реклама на телебаченні – приклади.	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - повна, ґрунтовна відповідь на питання (3 б.).
10	Навести приклади фейкових новин та надати шляхи їх фактчекінга.	- своєчасність та якість виконання (2 б.); - повна, ґрунтовна відповідь на питання (3 б.).
Усього		50 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань здійснюється у вигляді комп'ютерного тестування після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Максимальна кількість балів – 25.

6.4 Семестровий контроль.

Залік.

6.5 Шкала відповідності оцінок

	Оцінка у балах	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	90 - 100	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу, з можливими незначними помилками. Глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, Здатний пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження.
B	82 - 89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок. За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
C	75 - 81	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок. Засвоєний навчальний матеріал, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце суттєві помилки.
D	69 - 74	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю недоліків. Зазнання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому у студента допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.
E	60 - 68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань. Не повне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії.
FX	35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
F	1 - 34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта навчальної дисципліни

Змістовий модуль	I					II				
	Кількість балів за змістовий модуль									
Тема	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.
Лекції (год.)		2	2	2	2		2	2	2	2
Семінари (год.)		2	2	2	2		2	2	2	2
Назви тем	Медіаосвіта як навчальна дисципліна	Основні теорії медіаосвіти. Правові основи функціонування медіа у суспільстві	Види медіа. Друковані ЗМІ	Види медіа. Телебачення та радіо	Види медіа. Фотографія і кінематограф	1. Види медіа. Інтернет	2. Маніпуляції та пропаганда	3. Фейк як інструмент маніпуляції	4. Реклама як інструмент маніпуляції	5. Новинна грамотність і фактчекінг
Лекції – 8 б.		1 б	1 б.	1 б.	1 б.		1 б	1 б	1 б.	1 б
Семінари – 88 б.		(10+1)*1 =11 б.	(10+1)*1 =11 б.	(10+1)*1 =11 б.	(10+1)*1 =11 б.		(10+1)*1 =11 б	(10+1)*1 =11 б	(10+1)*1 =11 б	(10+1)*1 =11 б
Самостійна робота – 50 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
МКР – 50 б.	МКР 25 б.					МКР 25 б.				
Підсумковий контроль	-					Залік				
Разом	98					98				
Усього	196 б., коеф. 1,96									

Рекомендована література

Базова

1. Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. Київ : АУП, ЦВП, 2019.
2. Авторські заняття від медіапедагогів-лідерів: медіаосвітні практики в позакласній роботі учнів 5–7 класів / О. Волошенюк, І. Іванюк, О. Куш, Г. Шевченко; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017. –50 с.
3. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017. 79 с.
4. Больц Норберт. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
5. Вальорска М. Агнешка. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска; пер. з нім. В. Олійника – К. : Академія української преси; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
6. Гоне Жак. Освіта і засоби масової інформації / Пер. з фр. М. Марченко. / Гоне Жак. К.: К.І.С., 2002. 100 с.
7. Закон України «Про інформацію» : за станом на 1 січня 2013 р. / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Офіц. вид. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12>
8. Закон України «Про освіту» // Законодавчі акти України з питань освіти: За станом на 1 квітня 2004 року / Верховна Рада України; Комітет з питань науки і освіти / І. Р. Юхновський (ред.-упоряд.). Офіційне видання. К.: Парламентське вид-во, 2004. С. 21 – 52.
9. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>

Допоміжна

1. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. / О. В. Зернецька. К.: Освіта, 1999. 351 с.
2. Іванов С. А. Медійна й інформаційна грамотність як сукупність базових технологій у системі безперервної освіти / Іванов С. А. // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2014. № 7. С. 10–12. ЛЖС. 2015. №4 (2328).
3. Казаков Ю. М. Функції медіаосвіти в професійній підготовці майбутнього вчителя / Ю. М. Казаков // Вісн. Луган. нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка. 2006. № 6 (101). С. 272–278.
4. Кіноревізія Донбасу 2.0 / упорядник Станіслав Мензелевський. К.: Національний центр Олександра Довженка, 2017. 396 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України про авторське право і суміжні права: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
3. Академія української преси. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://internews.in.ua/uk/partners/akademiya-ukrajinskoji-presy/>
4. Детектор медіа: <https://www.facebook.com/DetectorMedia/>
5. Нова українська школа. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. [Електронний ресурс]. <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/11048/2010-09-29-kontseptsiya-uprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini/>
7. Маніпулятор. Онлайн-гра: <http://texty.org.ua/d/manipulator-game/>
8. Медіаграмотна місія. Онлайн-гра: <https://media.am/literatus/#uk>
9. Медіадрайвер. Онлайн-курс: <http://mediadrivervonline/>
10. Медіазнайко. Онлайн-гра: <http://www.aup.com.ua/Game/index.html>
11. Новинна грамотність. Онлайн курс: video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22
12. По той бік новин: <https://www.facebook.com/behindtheukrainenews/>

13. Пригоди літератури. Онлайн-гра: <https://media.am/literatus/#uk>
14. Prometheus. Найкращі онлайн-курси України та світу: <https://prometheus.org.ua/>
15. Розвиток медіапсихології та медіаосвіти в Україні: <https://www.facebook.com/groups/107759056630905/>
16. #СтопФейк#StopFake: <https://www.facebook.com/groups/stopfakegroup/>
17. Особливості режисури масових свят: <http://www.playwright.ru/dramaturg/bb-osobennost-rejissury-prazdnikov.htm>